

مکانیسم‌هایی برای مشارکت اجتماعی، گفتمان و پیشرفت

Photo: Ocus Focus/Bigstockphoto.com

مترجم: نرگس ثابتی

تهیه شده توسط [UN Women](#)

گروه‌ها و سازمان‌های مردم-نهاد زنان می‌توانند پل‌های مهمی بین کارکنان بخش امنیتی و مردم باشند. طراحی مکانیسم‌هایی برای مشورت و همکاری با این گروه‌ها می‌تواند به بهبود واکنش پلیس علیه خشونت علیه زنان کمک کند و در این میان، کمک‌های سازمان‌های مردم-نهاد نقش ویژه‌ای به عهده دارد. از جمله این کمک‌ها می‌تواند به موارد زیر اشاره کرد:

- ارائه پاسخ اولیه به قربانیان خشونت (برای مثال حمایت اجتماعی سریع، حفاظت، سرپناه، کمک‌های پزشکی و درمانی پایه، و مشاوره درباره آسیب‌های واردشده)، و سپس کمک به زنان برای تماس با پلیس یا همراهی با ایشان در اداره پلیس محلی. این سازمان‌ها می‌توانند زنان و دختران را به خدمات حمایتی دیگر ارجاع دهند یا همچنان از جمله از طریق تأمین مساعدت‌های حقوقی به حمایت فعال از ایشان از طریق فرایند دادخواهی و التیام ادامه دهند.

در مواردی که زنان خانه و اجتماع خود را ترک می‌کنند، معمولاً سازمان‌های جامعه مدنی هستند که از بازگرداندن قربانی به جامعه یا صحنه‌های جدید اجتماعی حمایت می‌کنند.

- کمک به نهادهای اطلاعاتی محلی برای شناسایی جرایم، نوع و محل خطرات بالقوه امنیتی که به ویژه زنان و دختران را تهدید می‌کنند.
- ارائه اطلاعات مربوط به نقش پرسنل هماهنگ در پیشگیری از خشونت و حمایت از قربانیان، که به ویژه در موقعیت‌هایی دارای اهمیت است که پس از یک دوره درگیری، بی‌توجهی یا اقدام توهین‌آمیز پلیس، اعتماد به پلیس کاهش یافته است.
- اجرای نقش مهم نظارت بر کار پلیس برای اطمینان از عمل‌کرد مناسب آن در پیشگیری از خشونت و واکنش در برابر آن، و نیز اطمینان از اینکه هر گونه آزار و اذیت توسط پرسنل پلیس حتماً مورد پیگیری قرار می‌گیرد. اغلب سازمان‌های زنان از ارتباط خوبی با یکدیگر برخوردارند و می‌توانند به ایجاد پیوندهای مهم و اساسی بین جوامع و گروه‌های مشاوره در سطوح منطقه‌ای و ملی، کمک کنند.
- تقویت دانش و ظرفیت پلیس جهت رسیدگی به خشونت جنسیتی (برای مثال، با تسهیل توسعه آموزش جنسیتی و/یا برگزاری کلاس‌های آموزشی برای پلیس و پرسنل نظامی).
- تسهیل مالکیت محلی و آگاهی اجتماعی از اقدامات پلیس و افزایش آگاهی پلیس از فرصت‌های موجود برای مشارکت با جوامع.
- ارائه مشاوره و مساعدت با تلاش‌هایی در جهت افزایش نمایندگی زنان و موضوعات جنسیتی در موسسات امنیتی.

رویکردهای مختلف و مکانیسم‌های خاصی که می‌توان برای افزایش مشارکت و گفتمان بین پلیس و سازمان‌های اجتماعی و حامیان این عرصه اختیار کرد به شرح زیر می‌باشد (Barnes and Albrecht, 2008):

- ایجاد شوراهای امنیت جامعه محلی یا [پیشگیری از خشونت علیه زنان، که مستلزم وجود نمایندگان بخش‌های مختلف جامعه از جمله سازمان‌های زنان، و نیز پلیس، است و دستورات ویژه‌ای در کاهش خشونت علیه زنان و دختران دارد.

چنین جمعیت‌هایی می‌توانند به عنوان انجمن‌های مهمی برای اشتراک اطلاعات و دیدگاه‌ها درباره چگونگی بهبود امنیت اجتماع عمل کنند، مثلاً با انجام ارزیابی از امنیت و ایمنی در جامعه؛ افزایش آگاهی و ارائه آموزش مناسب (برای مثال گشت‌های امنیت غیررسمی آموزش پلیس در باب چگونگی واکنش به حوادث خشونت‌بار)؛ و حامیان محلی که آگاهی و دانش پلیس درباره آداب و رسوم محلی را افزایش می‌دهند.

• نمونه‌هایی از شوراهای امنیت محلی و طرح‌های امنیت شهروندی

در کشور پرو، پارلمان یک نظام ملی امنیت شهروندی را تدوین کرده تا اقدامات مشارکتی محلی جهت پیشگیری از جرم و جنایت را بهبود بخشد و پاسخگوبودن و مسوولیت‌پذیری پلیس در برابر جوامع را افزایش دهد. این نظام با تشکیل هیأت‌های محلی امنیت شهروندی، به موسسات محلی متکی است.

در این هیأت‌ها، فرماندهان پلیس محلی با مراجع رسمی و نمایندگان جوامع در زمینه پیشگیری از جرم همکاری می‌کنند. این هیأت‌ها مکانیسم‌هایی از پایین به بالا هستند که پلیس را در برابر رفتارهای خود و کیفیت خدمات خود پاسخگو می‌کند و راهی مهم برای

مشارکت جامعه در مسائل امنیتی را باز می‌کند. وظیفه آنها این است که یک برنامه امنیت شهروندی در سطح شهرداری (شهری) و براساس ارزیابی مسائل ایمنی و امنیتی، طراحی کنند. این طرح امنیتی با بسیج همکاری و منابع محلی اجرا می‌شود. هیأت‌های مذکور همچنین مسوولیت بررسی تأثیر این طرح و نظارت بر عملکرد کارمندان دولتی مجری طرح، از جمله پلیس، را نیز بر عهده دارند.

در شیلی، کلمبیا و گواتمالا نیز نهادهای مشابهی مانند هیأت‌های امنیت محلی تأسیس شده‌اند. در کلمبیا، اعضای هیأت محلی شامل نمایندگان پلیس و فرماندهان نظامی، شهردار و نمایندگان دانشگاهی و بخش خصوصی می‌باشند. ([Barnes, K. and Albrecht, P., \(2008\), 'Civil Society Oversight of the Security Sector and Gender - Tool 9', Gender & Security Sector Reform Toolkit, Geneva: DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW\).](#))

در **هاییتی**، یک برنامه زنان سازمان ملل با بودجه DFID (وزارت توسعه بین‌الملل: وزارتخانه‌ای در انگلیس که وظیفه آن توسعه خارج از کشور است) در 9 جامعه مختلف کار می‌کرد تا نقش زنان در اقدامات انجام شده در سطح جامعه را ارتقا دهد و در نتیجه خشونت علیه زنان را مورد بررسی قرار داده و امنیت جامعه را بالاتر ببرد. در هر جامعه، این برنامه سازمان‌های زنان را برای تأسیس شوراهای امنیت محلی مورد حمایت قرار داد. این شوراها نمایندگان از تمامی بخش‌ها از جمله دولت محلی، پلیس، قوه قضاییه، آموزش و پرورش، بهداشت، کلیسا، و سازمان‌های زنان را در خود دارند. نقش آنها بحث درباره نیازهای امنیتی زنان، افزایش آگاهی درباره خشونت علیه زنان و بهبود پاسخگویی و مسوولیت‌پذیری تأمین‌کنندگان خدمات محلی (از جمله پلیس) به عنوان حلقه‌ای از شبکه اجتماعی مربوطه است. نتایج اولیه نشان می‌دهد که این شوراها نقش مهمی در افزایش اعتماد به پلیس در رابطه با حوادث خشونت‌آمیز بازی می‌کنند (Spraos, H. 2011; McLean Hilker, L. 2009).

مرکز زنان **وانواتو** (کشوری در اقیانوس آرام: **Vanuatu**) شوراهایی علیه خشونت نسبت به زنان را تأسیس کرده که نقش مهمی را در ارتقای آگاهی جامعه و مشاوره در رسیدگی به این مسئله و نیز حمایت از زنان در مناطق روستایی، بازی می‌کند. این شوراها متشکل از زنان و مردان برجسته جامعه - در برخی موارد افراد مسن تر، رؤسا و پرستاران و بهیاران روستا - می‌باشند و با پلیس و قوه قضاییه هم همکاری دارند. این شوراها از سوی مرکز زنان **وانواتو** از نظر سواد حقوقی و مهارت‌های مشاوره تحت آموزش قرار می‌گیرند. شواهد نشان می‌دهد که این شوراها سطح آگاهی جامعه درباره خشونت علیه زنان را بالا برده و باعث می‌شود که پوشش رسانه‌ای درباره این مسئله افزایش یافته و موارد جرم و جنایت جنسیتی هر چه بیشتر در دادگاه‌های سنتی و رسمی مطرح شود و تحت پیگرد و رسیدگی قرار گیرد ([AusAid \(2008\)](#); [AusAid website](#); [AusAid \(2009\) Vanuatu Country Report](#)).

منبع: [زنان سازمان ملل](#)

- در مطلب بعدی به راه اندازی انجمن‌های پلیس اجتماعی و نمونه‌های از این مدل در کشورهای مختلف می‌پردازیم.